

døde, inden den første tyske Soldat satte sin Fod paa fransk Jord, hvis de tyske Hære skulde bryde ind over Vogeserne, og man mente, at hvor betænkeligt et Brud paa Belgiens Neutralitet end var, saa krævede den tyske Interesse dog dette, fordi Virkningen baade indadtil og udadtil af saa kolossale Tab ved Krigens Begyndelse vilde stride langt mere mod Tysklands Interesser. Saa blev Belgiens Neutralitet brudt.

Men hvorfor kun holde sig til Belgien, naar vi raadspørger Erfaringerne, som vi har haft Lejlighed til at gøre under Verdenskrigen? Det lykkedes jo dog ikke blot Danmark, Norge og Sverige, men ogsaa Holland og Svejts, som, omgivne af krigsførende Magter paa alle Sider, havde en langt mere udsat Beliggenhed end vort Fædreland, at opretholde deres Neutralitet, ikke mindst fordi de krigsførende Lande vidste, at de vilde føre et alvorligt Forsvar, og jeg gentager, at under en Krig har en Stormagt mangfoldige Opgaver at løse. Og et bestemt Forhold kommer her i Betragtning. Det er, at et Brud paa Neutraliteten i Regelen tvinger den paagældende Stat over paa Fjendens Side, saaledes som Tilfældet var med Belgien. Og her staar vi ved et Moment, som jeg synes det ærede Medlem Hr. Niels Petersen helt har ladet ude af Betragtning: Det Hensyn, Angriberne maa tage til, at han ved et Neutralitetsbrud ikke blot maa bringe Ofre, men ogsaa derved tvinger den Stat, hvis Neutralitet han bryder, over paa Modstanderens Side. Jeg har, som sagt, den Overbevisning, at det Forsvar, som disse Stater raadede over under Verdenskrigen, var et virkeligt Neutralitetsværn.

Danmark gaar jo nu, som flere af de ærede Talere har henvist til, i Spidsen med Nedrustning, og jeg haaber for mit Vedkommende — og jeg tror, jeg kan sige det paa det Partis Vegne, jeg har den Ære at tilhøre —, at dette er en Ærespost, som vi ogsaa vil søge at bevare i Fremtiden. Men jeg betragter det som farligt under Nedrustningen at gaa saa hurtigt frem, at vi mister Forbindelsen bagud, at vi isoleres. Vi bør vedvarende gaa i Spidsen, men vi bør gaa i sluttet Trop, vi bør gaa i Flok og Følge med de Nationer, med hvilke vi har mest til fælles, med Holland og Svejts, men fremfor alt med vore nordiske Brødrefolk. Fra dem bør vi ikke skilles, allermindst paa et Tidspunkt, hvor der er Udsigt til, at der vil blive en Afrustningskongres sammenkaldt, og at den vil give vigtige Fingerpeg med

Hensyn til, i hvilket Tempo en videre Nedrustning uden Fare kan finde Sted.

Jeg vil slutte med at sige, at vor Afsky for Krigen ikke er mindre dyb, vort Had til Krigen ikke mindre glødende end Regeringspartiets. Naar vi desuagtet ikke kan stemme for de foreliggende Forslag, er det, fordi de efter vor Overbevisning ikke svækker, men skærper, ikke mindsker, men øger Faren for, at Danmark kan blive Krigsskueplads i en kommende Krig.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Niels Petersen har Ordet for en kort Bemærkning.

Niels Petersen: Det ærede Medlem Hr. H. P. Hanssen (Nørremølle) udtalte i Anledning af de Bemærkninger, jeg foreleden fremkom med, at efter hans Anskuelse vilde et Apparat til Forsvar af Neutraliteten forringe Udsigten til, at vi blev inddraget i Krigen. Jeg nævnte, da jeg havde Ordet sidst, et bestemt Eksempel fra Danmarks Historie, nemlig 1807. Da havde vi unægtelig det, som det ærede Medlem Hr. H. P. Hanssen (Nørremølle) fremhævede: et Apparat til Forsvar af vor Neutralitet, vi havde en Flaade saa stor, at vi ikke en Gang formaaede at bemane og udruste den, men alene Eksistensen af dette Apparat til Forsvar af Neutraliteten blev Aarsagen, den eneste Aarsag paa dette Tidspunkt, til, at vi blev drevet ud af Neutraliteten og ind i Krigen. Det forekommer mig, at dette Eksempel fra vor egen Historie er saa klart som vel muligt: alene Eksistensen af dette Apparat til Forsvar af Neutraliteten drev os ud af Neutraliteten og ind i Krigen.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. H. P. Hanssen (Nørremølle) har Ordet for en kort Bemærkning.

H. P. Hanssen (Nørremølle): Hvad det ærede Medlem Hr. Niels Petersen her sagde, skal ikke bestrides, men overfor det kan man henvise til Erfaringerne netop nu fra Verdenskrigen. Det er dog en Kendsgerning, at Danmark ikke er kommet med ind i Krigen, skønt man havde dette Værn, og at der har været kritiske Situationer, hvor saa vidt jeg har kunnet se paa den Post, hvor jeg stod, netop Tilstedeværelsen af dette Værn og Overbevisningen om, at det vilde blive benyttet eventuelt til et effektivt Forsvar, har været medvirkende til, at Danmark blev holdt udenfor Krigen.